

Ieper

11 november 2006

Bezoek aan Ieper op 11 november 2006.

stefaan.vandenbussche@belgacom.net

11 november 2006 - Programma

08u45 Herdenkingshulde aan het Frans kerkhof St Charles de Potyze in Ieper

09u30 We drinken een kopje koffie in "Kom il foo" in de Tempelstraat in Ieper

10u00 We nemen onze voorbehouden plaatsen in onder de Menenpoort

10u20 Vertrek "Poppy Parade" naar de Menenpoort

10u30 Vertrek optocht naar de diverse oorlogsmonumenten m.m.v. de Koninklijke Harmonie Ypriana

11u00 Speciale Last Post-plechtigheid aan de Menenpoort opgeluisterd door het Koninklijk Sint-Niklaas mannenkoor en the Choir of Holy Trinity uit Dartford

12u15 Lunch in Den Anker, Grote Markt, Ieper

13u30 Bezoek aan Tyne Cot Cemetery, Passendale

14u45 Bezoek aan het Canadese Monument in Sint-Juliaan

15u15 Bezoek aan de Duitse Militaire Begraafplaats "Studentenfriedhof", Langemark

16u30 Herdenkingsconcert in de St. Maartenskathedraal, Ieper

"The Great War Remembered", een muzikale evocatie rond de diverse facetten van oorlog.

Deelnemende groepen:

Ngati Ranana (Maori's uit Nieuw-Zeeland)

Koninklijke Muziekkapel van de Zeemacht (B)

Devon Fire and Rescue Services Pipe Band (UK)

Koninklijk Sint-Niklaas mannenkoor (B)

Tracey Mc Rory and friends (solo violin) (UK)

The Choir of Holy Trinity Church Dartford (UK)

Devonport Royal Naval Volunteer Band (UK)

Klareners van de Last Post Association (B)

Receptie in de Lakenhallen aangeboden door de ***Last Post Association***

Bij regenweer vervalt het namiddagprogramma en bezoeken we van 13u30 tot 16u00 het "In Flanders Fields"-museum in de Lakenhallen.

De Eerste Wereldoorlog duurde voor België van 4 augustus 1914 tot 11 november 1918. Het was het eerste conflict waar naties van alle continenten direct of indirect bij betrokken waren. Hij bracht vooral voor Europa zoveel vernieling en zulke enorme aantallen doden met zich mee dat de overlevenden hem de "Grote Oorlog" noemden.

Eén van de belangrijkste slagvelden was het westelijk front, een smalle strook waar in de herfst van 1914 de stormloop van het Duitse leger was vastgelopen en de legers zich in diepe loopgraven hadden ingegraven. Van de Noordzee in België, over Frankrijk tot de Zwitserse grens strekte zich een net van loopgraven uit. Aan de ene kant stonden Belgische, Britse en Franse soldaten, aan de andere kant hielden Duitse troepen de wacht.

Vier jaar lang bestookten ze elkaar met artillerie en lanceerden de bevelhebbers van beide kampen grote offensieven. Die eisten duizenden levens maar leverden geen definitieve overwinning op. Tot eind 1918 verschoof het front nooit meer dan enkele kilometers.

Het front, van Nieuwpoort over Diksmuide, Ieper, Mesen naar de Franse grens, vormde bij Ieper een uitstulping in de Duitse linies: de fameuze **Ypres-Salient** of Ieperboog.

Eind 1918 bleef er van de oude stad Ieper slechts een puinhoop over. Na vier jaar oorlog stond er geen muur meer recht en een man te paard kon onbelemmerd over de stad heen kijken. Maar de inwoners kwamen terug en begonnen vol moed aan de heropbouw van hun stad. Ieper herrees als een feniks uit zijn as.

Na meer dan 90 jaar zijn in de frontstreek nog altijd de sporen van de oorlog overal in het landschap aanwezig: kerkhoven, bunkers, monumenten, hier en daar nog een oude loopgraaf of mijntrechter. Getuigenissen van de wreedheid van de oorlog, van de omstandigheden waarin de soldaten leefden en stierven.

Al roepen sommige monumenten vooral een beeld op van onversaagd heldendom, de belangrijkste boodschap blijft toch een stille maar volgehouden roep om vrede.

Daarom moeten deze oude merktekens bewaard blijven en moeten jonge mensen er kennis mee maken, om de boodschap door te geven aan volgende generaties.

Op vandaag wil de Westhoek met het **In Flanders Fields** Museum in Ieper, de IJzertoren in Diksmuide, de talloze Belgische, Britse, Duitse en Franse militaire begraafplaatsen, oorlogsmonumenten en sites een vredesboodschap uitdragen over de gehele wereld.

11 november wordt in Ieper als **Remembrance Day** heel sterk herdacht, onder andere met de **Poppy Parade**, de optocht van de Saint George's Memorial Church naar de Menenpoort. De **poppies** of klaprozen werden het symbool voor het front **in Flanders Fields**...

De Franse militaire begraafplaats Saint Charles de Potyze

(Ieper)

Dit is één van de twee Franse militaire begraafplaatsen in de Westhoek, de tweede is een massagraf op de Kimmelberg. Het is ook de grootste Franse militaire begraafplaats van Vlaanderen.

De begraafplaats werd pas op 20 oktober 1922 ingehuldigd. De meeste bijgezette oorlogsslachtoffers stierven tussen oktober 1914 en april 1915.

Vermoedelijk liggen hier 4.171 Franse militaire begraven:

- 3.547 doden in individuele, dubbele en collectieve graven,
- 609 doden in een 'Ossuaire',
- 15 recente graven met stoffelijke overschotten die door de 'diggers' gevonden werden tijdens hun werk op de Ieperse industriezone langs het kanaal Ieper-IJzer.

Een calvariekruis met beeldengroep ter nagedachtenis van de Franse militaire slachtoffers werd op 18 mei 1947 op initiatief van het Comité d'Entente des Amis Combattants d'Ypres opgericht.

Vooran ligt een dode soldaat, vóór het kruis staan drie treurende vrouwen. Op een sokkel staan Maria en Johannes ter ondersteuning van de gekruisigde Christus.

De enige andere Franse militaire begraafplaats in Vlaanderen bevindt zich in Machelen-aan-de-Leie en telt 766 graven van gesneuvelden uit het Eindoffensief.

De Menenpoort in Ieper

De Menenpoort is één van de bekendste monumenten voor Commonwealthmilitairen van de Eerste Wereldoorlog. De poort werd door de Britse architect Sir Reginald Blomfield ontworpen als een klassieke triomfboog op de plaats van de vroegere doorgang doorheen de stadsomwalling richting Menen.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was de beruchte Menin Gate niet meer dan een doorgang in de vestingen, geflankeerd door de beelden van twee leeuwen die het stadswapen vasthielden. Deze, toen zwaar beschadigde, maar intussen gerestaureerde leeuwen werden in 1936 aan Australië geschonken. Daar sieren ze nu het graf van de Onbekende Soldaat in het Australian War Memorial in Canberra.

Onder meer omdat langs de Menenpoort duizenden Britten naar het front optrokken, werd het de uitverkoren plek om het meest prestigieuze Britse monument te bouwen.

Omwille van zijn ontstaansgeschiedenis - monument ter herinnering aan wapenfeiten, maar ook monument ter nagedachtenis van de vermisten – heeft de Menenpoort een ietwat dubbel karakter: zowel triomfantelijk (bv. uitzicht als triomfboog, leeuw op oostzijde) als piëteitsvol (de namenlijsten, de sarcofaag op de westzijde). Daardoor kan iedereen er de interpretatie aan geven die hij wil. De Menenpoort groeide binnen de kortste keren uit tot een bedevaartsoord voor al wie een familielid in de Salient verloren had.

Het grootse monument werd ingehuldigd op 24 juli 1927 in aanwezigheid van de Belgische koning Albert I en de Britse veldmaarschalk Plumer. Tijdens de openingsceremonie speelden klaroenblazers van de Somerset Light Infantry voor het eerst de Last Post. Dat maakte sterke indruk op de Ieperse politiecommissaris Pierre Vandenbraambussche en hij vatte het plan op om een ceremonie met een meer permanent karakter op te zetten.

De Last Post werd nog twee maanden lang na de inhuldiging gespeeld en vanaf 1 juli 1928 werd het een dagelijkse gewoonte. Sindsdien heeft de Last Post iedere avond weerklonken, of er nu weinig of geen volk was, ondanks hittegolf, sneeuwstorm of zwaar onweer. Enige onderbrekingen in deze lijst waren de periodes van 1 oktober 1928 tot 1 mei 1929 en tijdens de bezetting gedurende de Tweede Wereldoorlog van 20 mei 1940 tot 6 september 1944. Maar op de dag zelf van de Bevrijding reeds werd de traditie hernomen.

Op de stenen platen van de panelen binnenin de Menenpoort, tegen de muren van de trappen en onder de galerijen zijn ongeveer 55.000 namen gebeiteld van vermisten en niet-geïdentificeerde gesneuvelden vóór 15 augustus 1917. De namen van de andere vermisten werden gebeiteld in de muren van het Tyne Cot Cemetery in Passendale.

The Last Post Association

Sinds 1928 wordt iedere avond, precies om acht uur, de Last Post geblazen onder de Menenpoort in Ieper.

Dit dagelijks eerbetoon, uitgevoerd door klaroenspelers van de Stedelijke Brandweer, houdt de herinnering levend aan de soldaten van het Britse Keizerrijk die streden en sneuvelden in de Ieperboog tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Toen de initiatiefnemer, politiecommissaris Pierre Vandenbraambussche, mensen zocht die de Last Post wilden blazen, vond hij gehoor bij de Ieperse brandweer. Nog altijd zijn het brandweermannen die in uniform de ceremonie gestalte geven. De klaroenen zijn eigendom van de Last Post Association. Eén van de instrumenten kreeg de vereniging cadeau van een oudstrijder uit Liverpool die met de voetbalpronostiek een pak geld had gewonnen. Twee andere klaroenen deden dienst in de loopgrachten in 1914-'18.

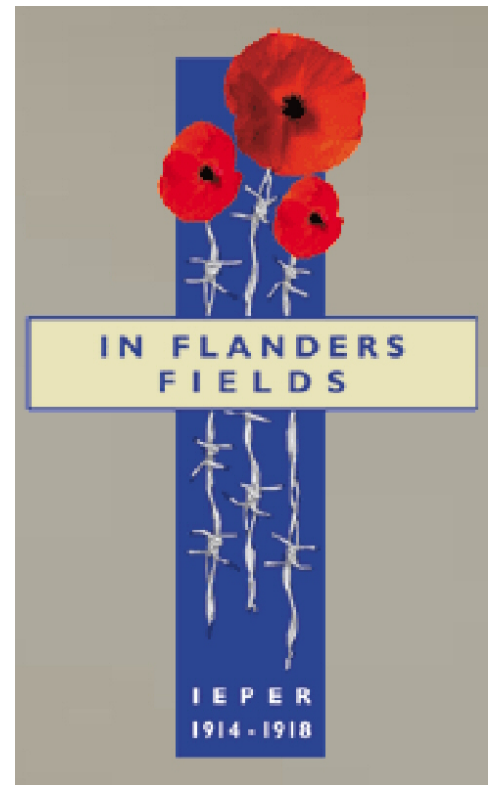
In 1930 werd het Last Post Committee opgericht: een onafhankelijke vereniging die tot belangrijkste doel heeft de dagelijkse Last Post ceremonie in ere te houden. In de vele jaren sinds haar instelling hebben talrijke binnen- en buitenlandse prominenten de Last Post bijgewoond. Onder hen zijn onder meer alle Belgische koningen sinds de Eerste Wereldoorlog, verschillende leden van de Britse koninklijke familie, oud-president George Bush Sr. van de Verenigde Staten, Paus Johannes-Paulus II en Moeder Theresa.

De eerste Last Post dateert van 1 juli 1928. Er waren slechts twee onderbrekingen: een korte van 1 oktober 1928 tot 1 mei 1929 en een lange tijdens de Duitse bezetting in de Tweede Wereldoorlog van 20 mei 1940 tot 6 september 1944.

Het In Flanders Fields museum in Ieper

Lakenhallen, Grote Markt, Ieper

In Flanders Fields museum

Lakenhallen

Grote Markt 34
8900 Ieper

Telefoon: 057/23 92 20
Fax: 057/23 92 75

E-mail: flandersfields@ieper.be

Website: <http://www.inlandersfields.be>

Het geheugen van de toekomst

Het *In Flanders Fields* museum wil zijn bezoekers confronteren met het verleden, maar ook met het heden. Met het verhaal van één bepaalde oorlog op één bepaalde plaats, de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek, maar ook met het universele thema van de oorlog, die nog altijd en overal woedt.

Met de officiële feiten, data en getallen, maar ook en vooral met de persoonlijke getuigenissen van honderden gewone mensen. Het *In Flanders Fields* museum is een oorlogsmuseum met een vredesboodschap. Het herbergt het geheugen van de toekomst.

Herinner. Herleef.

Het *In Flanders Fields* museum is ook een modern, levend museum met tal van invalshoeken, zowel chronologisch als thematisch. Interactieve kiosken diepen bepaalde thema's verder uit. Historische en objectenkiosken bieden interessante randinformatie bij specifieke gebeurtenissen en voorwerpen. Op personenkiosken her(be)leeft elke bezoeker het unieke verhaal van een ooggetuige.

Audiovisuele evocaties van No Man's Land en een veldhospitaal overweldigen de zintuigen en emoties.

Documenten en maquettes, wapens en gebruiksvoorwerpen maken de oorlog pijnlijk tastbaar. Residerend kunstenaars zorgen voor een hedendaagse artistieke kijk op het fenomeen oorlog. Kleine en grote tijdelijke tentoonstellingen, zoals **dead.lines**, **Vluchten voor de oorlog** en **De Laatste Getuige: Het oorlogslandschap van de Ieperboog**, voegen regelmatig een extra dimensie toe aan de vaste opstelling. Ten slotte onderhoudt het In Flanders Fields museum ook een sterke band met de talloze sites in de frontstreek, onder de noemer "Het museum binnen en buiten".

Bron: <http://www.inlandersfields.be>

STAD IEPER

vredesstad

De Britse militaire begraafplaats Tyne Cot in Passendale

(Passendale-Zonnebeke)

Het Tyne Cot Cemetery in Passendale is de grootste Britse militaire begraafplaats ter wereld: er liggen 11.956 soldaten begraven.

'Tyne Cot(tage)' was de naam die door de Britten werd gegeven aan een schuurtje dat stond te midden van een zestal bunkers of 'pillboxes'. Het werd door de 3rd Australian Division veroverd op 4 oktober 1917. Het ligt in het gebied waar zich in 1917 de veldslag om Passendale afspeelde. In het Engels werd de naam van dit dorp vertaald als 'the valley of passion', omdat ze er zulke ontzaglijke verliezen leden. De Duitse bunkers tussen de Britse grafstenen roepen nog de herinnering aan het slagveld op. Bij één van de bunkers werden de doden trouwens niet in rijen begraven, maar op de plaats waar ze werden aangetroffen — met zelfs enkele Duitsers tussen de Canadezen.

Op nagenoeg alle Britse kerkhoven vind je het 'Cross of Sacrifice' en de 'Stone of Remembrance'. Op het kruis is een zwaard afgebeeld om zowel het militaire als het religieuze karakter van de hier begraven doden te symboliseren. De Stone of Remembrance, gelijkend op een altaar, draagt de tekst "Their Name Liveth For Evermore".

Op elke identieke grafsteen staan naast het regimentsembleem een aantal gegevens over de gesneuvelde. De nabestaanden konden er ook een korte eigen tekst aan laten toevoegen. Tenminste als ze bekend zijn, want vaak is er alleen maar te lezen: "A Soldier of the Great War" en "Known unto God".

De Britse War Graves Commission bracht na de oorlog de gesneuvelden meestal niet over naar grote kerkhoven. Je vindt dus nu nog altijd de Britse kerkhoven verstrooid in het landschap. Vaak liggen de soldaten nog vlakbij de plek waar ze de dood vonden en door hun kameraden begraven werden.

Een hoge silexmuur van 152 meter lang sluit de oostkant van de begraafplaats af. Op deze muur staan ook de namen van bijna 35.000 militairen uit het Verenigd Koninkrijk en Nieuw-Zeeland die sneuvelden in de Ypres Salient in 1917-1918 en die vermist of niet geïdentificeerd zijn.

Canadees Monument in Sint-Juliaan (Langemark-Poelkapelle)

The Brooding Soldier (de tobvende soldaat)

ter herdenking van de gesneuvelden bij de gasaanvallen van 22-24 april 1915

De 'Canadien', zoals hij in de volksmond genoemd wordt, staat aan het Kerselarekruispunt ('Vancouver Corner') te Sint-Juliaan.

Het beeld mag terecht één van de mooiste monumenten uit de frontstreek genoemd worden. Het staat in een fraai park met rozen en coniferen op een vierkant plateau met aan elke zijde een boogvormige uitsprong.

Het is een witgranieten zuil van ruim 10 meter hoog, met bovenaan het borstbeeld van een gehelmde Canadese militair die lijkt na te denken over het lot van zijn gesneuvelde vrienden. Hij staat met gebogen hoofd gericht naar de plaats vanwaar op 22 april 1915 de chloorgaswolk kwam aandrijven. Zijn gevouwen handen rusten op een omgekeerd geweer: de kolf naar boven, de loop in de grond. Deze houding 'Arms reversed' is de traditionele militaire groet aan de gesneuvelden. Vooraan op de zuil staat in grote letters 'CANADA'.

Aan de zijkanten van de zuil zijn panelen aangebracht met opschriften in het Engels en het Frans die een bondige samenvatting zijn van de Canadese bijdrage tijdens de tweede slag om Ieper: "Deze kolom wijst het slagveld aan waar 18.000 Canadezen aan de Britse linkerflank standhielden tegen de eerste Duitse gasaanvallen van 22 - 24 april 1915. Tweeduizend vielen er toen en liggen in de omgeving begraven".

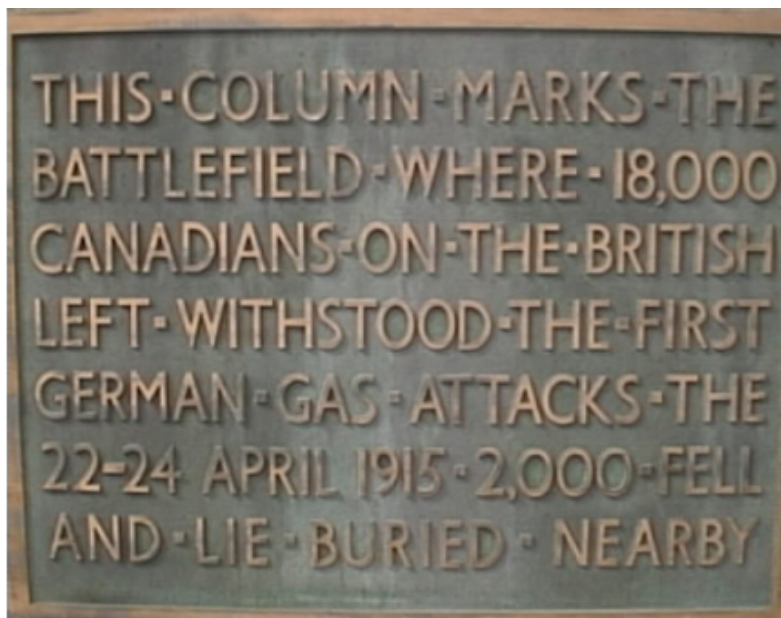
In een boog rond de zuil zijn op het plateau de volgende oriëntatiepijlen aangebracht: Ypres, Hooghe, Zonnebeke, Passchendaele, Poelcapelle en Langemarck. Dit zijn allen plaatsen met een bijzondere betekenis in de slag van de gasaanvallen.

De oorspronkelijke struiken en de aarde onder het monument kwamen uit Canada. Doordat de Belgische bevolking het terrein aan het Gemeenebest schonk, staat men hier dus letterlijk en figuurlijk op Canadese grond.

De struiken zijn gesnoeid in de vorm van artilleriegranaten en de lage struiken aan de zijkanten van het verhoog moeten het front uitbeelden met de oneffenheden die ontstonden door de granaattrechters.

Achter het monument staat een hardstenen kastje met het bezoekersregister.

Het monument werd ingehuldigd op zondag 8 juli 1923 om 11u.00. De plechtigheid vond plaats in aanwezigheid van de Hertog van Connaught (broer van de Britse koning) en de toenmalige Prins Leopold van België. Voor het eerst stonden toen ook militairen op de hoeken van het plateau met **arms reversed** zoals de Canadiërs zelf.

OORLOGSGRAVEN

De graven, de kruisen, verloren in 't veld.
De namen der doden voor eeuwig geteld.
Een stilte van lood, want gestaakt het geweld.
Tot rust van de doden, de bomen geveld.

Voor lieve gedoden, het dodenappel.
Geen woede, geen gramschap, bevel was bevel.
Zij stierven als helden, beleefden de hel.
Nu bloeien chrysanten, vertederd en fel.

Mark Eyskens

De Duitse militaire begraafplaats Langemark Studentenfriedhof

(Langemark-Poelkapelle)

Na de wapenstilstand op 11 november 1918 waren er Duitse militaire begraafplaatsen in 678 Vlaamse gemeenten. Kort na de oorlog werden de graven samengebracht op 184 (andere bron: 120) begraafplaatsen. Op het grondgebied van Langemark alleen al waren er 17. Eén ervan was "Langemarck-Nord" of "Nr. 123" aan de Klerkenstraat.

Deze begraafplaats zou in oktober 1914 ontstaan zijn uit een Britse begraafplaats. Na de gasaanval van 22 april 1915 kwam die, tot in de zomer van 1917, in Duits gebied te liggen. In april 1918 namen de Duitsers opnieuw Langemark in. Tijdens de oorlog steeg het aantal bijzettingen zodat er in 1919 graven waren van Duitse, Franse, Britse en Belgische doden.

De begraafplaats werd na de oorlog verder uitgebreid, in totaal kwamen er 10.143 individuele graven. Onder deze gesneuvelden bevonden zich ook zo'n 3.000 vrijwilligers die stierven tijdens de Duitse bestorming op Langemark in het najaar 1914. Door het grote aantal studenten onder deze vrijwilligers, kreeg de begraafplaats de naam 'Studentenfriedhof'.

De 'Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge' zorgde vanaf 1930 voor de nieuwe inrichting van de begraafplaats, met de hulp van Duitse studentenorganisaties en oudstrijdersverenigingen van een groot aantal regimenten. Op 10 juli 1932 werd de begraafplaats ingewijd.

In 1952 besloten de regeringen van België en de Bondsrepubliek om in Vlaanderen te komen tot vier grote Duitse begraafplaatsen (Hooglede, Langemark, Menen en Vladslo). In 1954 verliep de huurpacht van de meeste percelen, want in tegenstelling tot de Commonwealth War Graves Commission waren de gronden met de Duitse oorlogsgraven niet voor eeuwig verworven.

Volgens opgegeven cijfers liggen er nu dus meer dan 44.000 Duitse doden: 10.143 geïdentificeerde en niet-geïdentificeerde op het oorspronkelijke veld, 9.257 op het vroegere klaprozenveld en bijna 25.000 in het kameradengraf.

**Tegenover deze kruisen stort het hele gebouw
van grote woorden en grote begrippen ineen.**

**Hier alleen is de oorlog nog,
niet meer in de hersens
en de verflauwde herinnering van hen
die eraan zijn ontkomen.**

**Hier staan de verloren jaren,
die hun vervulling niet hebben gevonden,
als een spookachtige nevel boven de graven,
hier roept het ongeleefde leven, dat geen rust vindt,
in dreunend zwijgen de hemel aan,
hier stromen de kracht en de wil van een jeugd, die stierf,
voordat zij kon beginnen te leven,
als een ontzettende klacht door de nacht.**

Erich Maria Remarque

In Flanders Fields

In Flanders Fields the poppies blow
Between the crosses, row on row,
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below

We are the Dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow,
Loved, and were loved, and now we lie
In Flanders Fields

Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If ye break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders Fields

John McCrae

Op Vlaanderens Velden

Klaprozen bloeien op Vlaanderens velden,
tussen de kruisen, rij aan rij,
van ons die liggen, zij aan zij.
De zang van koene leeuweriken in de lucht,
schier onhoorbaar door het krijgsgerucht.

Wij zijn de Doden. Gisteren nog
zagen wij dageraad en deemstering,
beminden en werden bemind,
en liggen nu in Vlaanderens velden.

Bekamp de vijand met nieuwe moed
en grijp de toorts waarvoor wij streden;
Verzaak niet aan ons die leden
en aan het offer der gevelden,
waarvoor klaprozen bloeien
op Vlaanderens velden.

John McCrae

Grafsteen van luitenant-kolonel John McCrae in Wimereux (Frankrijk)

DUIZEND SOLDATEN

Als ge van ze leven in de westhoek passeert
door regen en noorderwinden
keert omme den tijd als ge alhier passeert
den oorlog ga je hier were vinden.

Ja 't is den oorlog da je hier were vindt
en 't graf van duizend soldaten
altijd iemands vader altijd iemands kind
nu doodstil en godverlaten.

Laat de bomen nu maar zwijgen en dat 't gras niets vertelt
en de wind moet 't ook maar nie zingen
dat julder 'n dood tot niets hè geteld
dat waren al te schriklijke dingen.

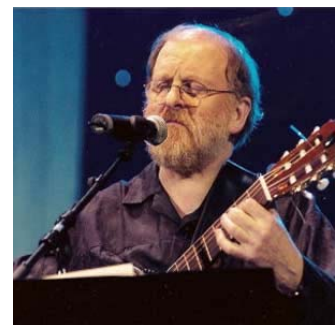
Zeg 't gaat al goed der is welvaart in 't land
en de vrede ligt vast in de wetten
we maken wel wapens maar met veel meer verstand
maar just om den oorlog te beletten.

En grote raketten atoom in den top
we meugen toch experimenteren
we mikken wel ne keer naar mekaar zijne kop
maar just om ons 't amuseren.

Als ge van ze leven in de westhoek passeert
door regen en noorderwinden
keert omme den tijd als ge alhier passeert
den oorlog ga je hier were vinden.

Ja 't is den oorlog da'j hier were vindt
en 't graf van duizend soldaten
altijd iemands vader altijd iemands kind
duizend en duizend soldaten
duizend en duizend soldaten
duizend en duizend soldaten

Willem Vermandere

Wist je dat:

- De Dienst Opruiming en Vernietiging van Ontploffingstuigen (DOVO) in de Westhoek nu nog jaarlijks 3.000 interventies uitvoert, waarbij in totaal 200 ton munitie wordt opgehaald.
- Er in Duitsland één dode was per 35 inwoners, in het Verenigd Koninkrijk één per 66 inwoners, in Frankrijk zelfs één per 29 inwoners.
- Er met Kerstmis 1914 talrijke spontane bestanden waren aan het westelijk front. Op enkele plaatsen werd er gevoetbald, op andere werden geschenken uitgewisseld of er werden samen kerstliederen gezongen.
- De Britten, bij monde van Winston Churchill, na de oorlog niet wilden dat Ieper heropgebouwd werd: zij wilden de ruïnes behouden.
- De jongste gesneuvelde militair de Ier John Condon was. Hij bood zich als vrijwilliger aan bij het Britse leger en loog over zijn leeftijd. Hij zei dat hij achttien was en werd door een legerarts goedgekeurd voor de dienst. Toen hij stierf was hij nog geen veertien jaar oud. Hij ligt begraven op Poelkapelle British Cemetery.
- Adolf Hitler, toen 25 jaar oud en korporaal, van december 1914 tot februari 1915 in Mesen verbleef. Hij maakte er onder andere een waterverfschilderij van de ruïnes van de St. Nikolaaskerk.
- Ieper op 22 november 1914 moedwillig in brand werd gestoken, op bevel van de Duitse keizer. Het feit dat het belfort en de Sint-Maartenstoren vanwege herstellingen in houten steigers stonden, bood hem daarbij een onverwachte hulp.
- Er sinds 1958 slechts vier Duitse militaire begraafplaatsen overblijven in West-Vlaanderen: Hooglede (8.247), Langemark (44.328), Menen (47.864) en Vladslo (25.644) met in totaal 126.083 slachtoffers.
- De Westhoek alleen al 173 Commonwealth militaire begraafplaatsen telt. De grond hiervoor werd voor eeuwig door België afgestaan.
- De Eerste Wereldoorlog een multiculturele oorlog was. Naast Britten, Duitsers, Fransen en Belgen werden ook Portugese en, vanaf augustus 1918, Amerikaanse troepen nabij Ieper ingezet. De Duitsers verplichtten ook Italiaanse en Russische krijgsgevangenen tot dwangarbeid nabij het Vlaamse front. Veel koloniale troepen namen ook deel aan de strijd:
 - De Fransen zetten van bij het begin Marokkanen, Algerijnen, Tunesiërs en Senegalezen in. Later kwamen daar infanteristen uit Guyana, Madagascar en Oceanië bij, evenals arbeiders uit Vietnam.
 - De Britten deden een beroep op de **dominions** Canada, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika. Daarnaast waren er de **kroonkolonies** Newfoundland en India (dat ook Pakistan, Bangladesh, Birma en Nepal omvatte). Ook uit Egypte, West Indies (Jamaica, Barbados, Bermuda, Fiji, Trinidad en Tobago) en Rhodesië kwamen troepen. Daarnaast waren er ook Chinese en Russische arbeiderskorpsen onder Brits bevel.
 - De Duitsers zetten ook Polen in (dat niet als onafhankelijk land bestond), en Denen uit Søderjylland dat toen tot Pruisen behoorde.
- Vlaamse soldaten wegens hun overtuiging naar strafkampen werden gezonden...
- De nieuwe Lakenhallen, met het stadhuis, pas voltooid werden in 1967...
- 11 november 1918 een maandag was...

Linken

Gemeente Alveringem	http://www.alveringem.be
Commonwealth War Graves Commission	http://www.cwgc.org
Gemeente De Panne	http://www.depanne.be
Dienst Toerisme van de Stad Diksmuide	http://toerisme.diksmuide.be
Stad Ieper	http://www.ieper.be
In Flanders Fields museum	http://www.inflandersfields.be
Gemeente Langemark-Poelkapelle	http://www.langemark-poelkapelle.be
Last Post Association	http://www.lastpost.be
Gemeente Zonnebeke	http://www.zonnebeke.be
Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge	http://www.volksbund.de
Vredesdomein Diksmuide	http://www.ijzertoren.org
Portaalsite van de Westhoek	http://www.westhoek.be
Toerisme en Recreatie in West-Vlaanderen	http://www.westtoer.be
Provincie West-Vlaanderen	http://www.west-vlaanderen.be
Wereldoorlog I in de Westhoek	http://www.wo1.be

Oorlog en Vrede in de Westhoek verbindt musea, begraafplaatsen, monumenten en openbare sites die samen het verhaal van de "Groote Oorlog" in deze regio vertellen.

Het project wordt gecoördineerd door de Provincie West-Vlaanderen.

Voor het Vredesconcert in 1994 te Passendale schreef
Willem Vermandere het lied "Vladslo".

In 't Praetbos buiten Vladslo
van God en mens verlaten
ligt de jonge Peter Kollwitz,
in een massagraf van soldaten
en ik ken geen vrediger wereld,
van roerloze bomen
geen schonere kathedrale
om te bidden en te dromen.

Ja kan er ook nootjes rapen
of heel stilletjes mediteren
als 't op uw rechter kake slaan,
ook de linkere presenteren.
daar komen soms kinders spelen
en geliefden teder vrijen
want 't mos is daar zo zacht
om te slapen en te schreien.

En schaam je niet om je tranen,
je mag er ook hare knielen
en prevel de dode namen,
van dertigduizend zielen.
Ze kwamen uit Duitsland de moeders
en de vaders in grote getallen
om zwijgend 't hoofd te schudden
"ach mein Kind ist hier gefallen".

Voor al dat nutteloze sterven,
al dat afgeknakt jong leven
waar is die God van 'n hemel,
die ons hier vrede kan geven
waar zijn nu de dwaze officieren,
al die leuzen zo lelijk gelogen
niets dan versteende vaders
en moeders diepe gebogen.

In 't Praetbos buiten Vladslo
op dat massagraf van soldaten
staan nu Käthe Kollwitz' beelden,
van God en mens verlaten
en ik ken geen heviger wereld,
geen menselijker bede
dan die twee donkere stenen,
die diepe schreien om vrede.